

TALOUSVALIOKUNNAN LAUSUNTO 6/2011 vp

Valtioneuvoston kirjelmä luonnoksesta Euroopan rahoitusvakausvälinettä koskevan puitesopimuksen muuttamisesta (Euroopan rahoitusvakausväline)

Valtioneuvoston kirjelmä luonnoksesta Euroopan vakausmekanismia (EVM) koskevan sopimuksen muuttamisesta (Euroopan vakausmekanismi)

Suurelle valiokunnalle

JOHDANTO

Vireilletulo

Eduskunnan puhemies on 22 päivänä elokuuta 2011 lähettänyt valtioneuvoston kirjelmän luonnoksesta Euroopan rahoitusvakausvälinettä koskevan puitesopimuksen muuttamisesta (Euroopan rahoitusvakausväline) (U 26/2011 vp) käsiteltäväksi suureen valiokuntaan ja samalla määrännyt, että talousvaliokunnan on annettava asiasta lausuntonsa suurelle valiokunnalle.

Eduskunnan puhemies on 29 päivänä elokuuta 2011 lähettänyt valtioneuvoston kirjelmän luonnoksesta Euroopan vakausmekanismia (EVM) koskevan sopimuksen muuttamisesta (Euroopan vakausmekanismi) (U 27/2011 vp) käsiteltäväksi suureen valiokuntaan ja samalla määrännyt, että talousvaliokunnan on annettava asiasta lausuntonsa suurelle valiokunnalle.

Asiantuntijat

Suuren valiokunnan työjaoston, valtiovarainvaliokunnan ja talousvaliokunnan yhteisessä

asiantuntijakuulemisessa 1.9.2011 ovat olleet kuultavina

- alivaltiosihteeri Martti Hetemäki, valtiovarainministeriö
- toimitusjohtaja Sixten Korkman, Elinkeinoelämän tutkimuslaitos ETLA
- toimitusjohtaja Stefan Törnqvist, Ålandsbanken Asset Management Ab
- osastopäällikkö Tuomas Saarenheimo, Suomen Pankki
- professori Juha Raitio, Helsingin yliopisto
- professori Timo Korkeamäki, Svenska handelshögskolan.

Lisäksi kirjallisen lausunnon talousvaliokunnalle ovat antaneet

- Palkansaajien tutkimuslaitos PT
- Elinkeinoelämän keskusliitto EK ry
- Finanssialan Keskusliitto
- Suomen Ammattiliittojen Keskusjärjestö SAK ry
- valtiotieteen tohtori Peter Nyberg.

VALTIONEUVOSTON KIRJELMÄ

*Ehdotus***U 26/2011 vp**

Valtioneuvoston kirjelmässä kuvataan muutokset, joita ERVV-sopimukseen (Euroopan rahoitusvakausväline) on tehty 13.7.2011 allekirjoitetulla muutossopimuksella ja toisaalta esitetty tehtäväksi 21.7.2011 pidetyssä euroalueen päämiesten kokouksessa sovitun mukaisesti.

Päämiesten kokouksessa sovitut muutokset kohdistuvat erityisesti ERVV:n uusiin rahoitustukijärjestelyihin, joita ovat 1) ennakollisen tuen antaminen, 2) lainan antaminen valtiolle myös tilanteissa, joissa valtiolle ei ole vahvistettu talouden sopeutusohjelmaa, 3) rahoituslaitosten pääomittamisen rahoittaminen ja 4) oikeus poikkeustapauksissa, Euroopan keskuspankin suorittaman arvion perusteella, ostaa valtioiden joukkovelkakirjoja jälkimarkkinoilta. Päämiehet sopivat myös ERVV:n lainoista perittävän koron alentamisesta vastaamaan Euroopan komission niin sanotusta maksutaseavusta perimää korkoa, kuitenkin siten, että korko kattaa aina ERVV:n varainhankintakulut. Samoin sopimusluonnoksen mukaan (2 art. 1 d -kohta) ERVV ja tuensaa- ja voivat tarvittaessa perustaa vakuus- tai muun järjestelyn, jolla voidaan kattaa jäsenvaltioille niiden ERVV:lle antamista takauksista aiheutuva riski.

Valtioneuvoston kirjelmä sisältää tarkemman kuvauksen sopimusmuutoksista.

U 27/2011 vp

Heinäkuussa 2013 voimaan tulevaa Euroopan vakausmekanismista (EVM) tehtyä sopimusta ehdotetaan muutettavaksi siten, että siihen sisällytetään edellä kirjelmän U 26/2011 vp yhteydessä kuvatut uudet tukimuodot.

*Valtioneuvoston kanta***U 26/2011 vp**

Valtioneuvosto voi sinänsä hyväksyä puitesopimuksen muutokset. Ne vastaavat 13 heinäkuuta 2011 tehdyssä puitesopimuksessa jo sovittuja muutoksia sekä euroalueen hallituksen ja valtionpäämiesten 21 päivänä heinäkuuta 2011 sopimia toimia, joilla parannetaan ERVV:n tehokkuutta. Valtioneuvosto pitää kuitenkin välttämättömänä, että muutoksista laaditaan erillinen muutossopimus, josta käy selvästi ilmi, mitä sopimusmääräyksiä muutetaan ja milloin muutokset tulevat voimaan.

Valtioneuvosto ei pidä ennakollisen tuen, joukkovelkakirjojen ostojen sekä rahoituslaitosten pääomittusten myöntämisen ehtojen ja menettelytapojen määräytymistä koskevia ehdotuksia asianmukaisina. Järjestelyä, jossa ERVV:n hallitus päättäisi määränemmistöllä seikoista, joista tukilainojen kohdalla takaajat päättävät yksimielisyydellä tai joista on määrätty suoraan puitesopimuksessa, ei voida hyväksyä. Uusia tukivälineitä koskevat keskeiset seikat on joko päätettävä yksimielisyydellä takaajien kesken tai sisällytettävä itse puitesopimukseen.

U 27/2011 vp

Valtioneuvosto voi sinänsä hyväksyä puitesopimuksen muutokset. Ne vastaavat euroalueen hallituksen ja valtionpäämiesten 21 päivänä heinäkuuta 2011 sopimia toimia, joilla parannetaan EVM:n tehokkuutta. Valtioneuvosto pitää välttämättömänä, että uusia tukivälineitä koskevat keskeiset seikat päätetään keskinäisellä sopimuksella (yksimielisyydellä).

VALIOKUNNAN KANNANOTOT

Perustelut

EU on pyrkinyt eri tavoin hillitsemään vuonna 2007 alkunsa saanutta finanssikriisiä, sen laukaisemaa talouden taantumaa ja nyttemmin markkinoilla edelleen jatkuvaa epävarmuutta. Tämän ohella EU:n järjestelmää on eri tavoin pyritty kehittämään siten, että jatkossa vastaavat kriisit kyettäisiin välttämään tai ainakin riittävän ajoissa ennakoimaan ja näin hillitsemään niiden vaikutuksia. Esillä olevat ehdotukset ERVV- ja EVM-sopimusten muuttamisesta ovat osa näitä toimia.

ERVV-sopimuksen muutoksella pyritään vaikuttamaan nykyiseen epävarmuuteen markkinoilla. Hetkellisesti jo hieman rauhoittunut markkinatilanne osoittaa jälleen vakavia kriisiytymisen merkkejä. Pitkälle velkaantuneiden maiden korot pysyttelevät edelleen korkealla, ja rahoitusmarkkinoiden epävarmuuden on arvioitu lisääntyneen myös pankkien välisessä luotonannossa. Vaarana on, että valtioiden ylivelkaantuminen alkaa nykyistäkin enemmän näkyä reaalityaloudessa, jolloin seuraukset esimerkiksi Suomen kaltaiselle vientituloista riippuvaiselle maalle olisivat erittäin vakavat. Tilanteen eskaloituminen merkitsisi myös lisääntyvää julkisten elvytystoimien tarvetta, johon nykyisessä, vielä edellisestä taantumasta toipuvassa valtiontaloudessa on hyvin rajalliset mahdollisuudet.

EVM-sopimuksella pyritään jatkossa välttämään koetunlainen tilanne, jossa EU joutui keskellä kriisiä nopeasti luomaan valmiuden vastata esille tuleviin talousongelmiin. Pysyvä kriisinhallintamekanismi luo puitteet nykyistä nopeampaan reagointiin. EVM-sopimuksen voimaantulo heinäkuusta 2013 edellyttää, että jäsenmaat hyväksyvät Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen (SEUT) 136 artiklaan esitetyn EVM:ää koskevan muutoksen. Tähän liittyvä hallituksen esitys on parhaillaan eduskunnassa käsiteltävänä (HE 12/2011 vp). Nyt käsiteltävänä olevassa ehdotuksessa EVM-sopimukseen esitetään lisättäväksi samat joustoelementit kuin ERVV-sopimukseen.

Sopimusmuutoksilla ostetaan aikaa saattaa voimaan valtiontalouksien tervehdyttämistoimet ja EU-alueen kilpailukyvyyn parantamiseen tähtäävät hankkeet. Valiokunta painottaa, että ehdotetut sopimusmuutokset on nähtävä osana kokonaisuutta, johon ERVV:n ja myöhemmin sen sijaan tulevan EVM:n lisäksi, ja niitä ensisijaisempina instrumentteina, kuuluvat ns. talouspolitiikan lainsäädäntöpakettiin sisältyvät toimet¹. Valiokunta painottaa tarvetta viedä tätä talous- ja rahoitusmarkkinapoliittisten toimien kokonaisuutta tasapainoisesti eteenpäin yhdessä ERVV- ja EVM-muutosten rinnalla. Nykyinen tilanne, jossa taloudelliset tukitoimet ovat muuttuneet keskeisimmiksi markkinoiden vakautuskeinoiksi, on jatkossa ehdottomasti vältettävä. Keskeisen osan EU:n varautumisesta muodostaa jo toimintansa aloittanut rahoituslaitosten valvontajärjestelmä², jonka tehokas ja ennakoiva toiminta on keskeisessä asemassa valvottaessa luottolaitosten vakavaraisuutta ja mahdollisten systeemiriskien muodostumista.

Suomen edellyttämät vakuudet on mainittu ERVV-sopimuksessa (2 art. 1 d -kohta) euro maiden päämiesten heinäkuun kokouksen päätöslauselmaan (9 kohta) kirjatulla tavalla. EVM-sopimuksessa maksajamaiden saamiset on jo turvattu ERVV-sopimusta paremmin, sillä sopimukseen on kirjattu EVM:n saamisten ensisijaisuus muiden velkojen paitsi IMF:n (Kansainvälinen valuuttarahasto) saamisiin nähden. Sopimukseen on kirjattu myös mm. yksityissektorin vastuu sekä säännökset tuensaajan velkakestävyuden arvioinnista. Velkakestävyyskriteerien täyttäminen on ennakkoehtona tuen saannille. Vastaavia kirjauksia ei ole ERVV-sopimuksessa. Ottaen huomioon, että EVM-sopimus on tarkoitus saada voimaan vasta heinäkuusta 2013, talousvaliokunta pitää tärkeänä varautua tänä väliaikana mahdollisiin lisätoimiin, kuten Krei-

¹ TaVL 27/2010 vp

² Järjestelmäriskikomitea, pankkiviranomainen, arvopaperimarkkinaviranomainen sekä vakuutus- ja työeläkeviranomainen

kan osalta on jo tehtykin yksityissektorin osallistuksessa vapaaehtoisesti taakanjakoon. Samoin on olennaista, että myös IMF osallistuu jatkossakin järjestelyihin.

Nyt esillä olevissa ehdotuksissa esitetyt uudet tukimekanismit lisäävät merkittävästi rahoitusvakaussäilyneiden keinovalikoimaa, luovat joustavuutta ja parantavat toimintavalmiutta erilaisissa markkinatilanteissa. Tavoitteena on ennaltaehkäistä syvimpiä markkinanotkahduksia. Antaessaan joustoa reagoida erilaisiin markkinatilanteisiin ne toisaalta myös lisäävät ERVV:n ja EVM:n taloudellista toimivaltaa. Tämän toimivallankäytön tulee pysyä jäsenmaiden hallinnassa siten, että keskeiset päätökset tehdään yksimielisesti taloudellisen taakan kantavien maiden kesken. Esimerkiksi jäsenmaan tukeminen jo ennakkollisesti tilanteessa, jossa sille ei ole laadittu virallista sopeutusohjelmaa, edellyttää, että jäsenmailla on mahdollisuus tarkoin harkita tuen ehtoja.

Uusien instrumenttien vaikutusta on toisaalta peilattava kokonaistilanteeseen. Esimerkiksi kriisinhallintavälineille annettava mahdollisuus toimia joukkovelkakirjojen ostajina antaa mahdollisuuden vähentää Euroopan keskuspankkiin (EKP) kohdistuvia kriisinhallintapaineita ja lisätä samalla toimien läpinäkyvyyttä. Talousvaliokunta pitää tärkeänä, että euroalueen vakautta on turvaamassa vahva keskuspankki, joka lähtökohtaisesti pidetään kriisinhoidon ulkopuolella.

Uudet instrumentit eivät kaikilta osin vastaa Suomen aiempia lähtökohtia. Erityisesti tämä koskee esitystä mahdollistaa lainananto jäsenmaalle, jotta se voi pääomittaa rahoituslaitoksiaan. Tämä olisi mahdollista myös tilanteissa, joissa asianomaiselle maalle ei ole vahvistettu talouden sopeutusohjelmaa. Lähtökohtanamme on ollut, että kukin maa vastaa pankkijärjestelmänsä toimivuudesta, valvoo rahoituslaitoksiaan ja varautuu ennalta markkinahäiriöihin. Talousvaliokunta on katsonut, että muu kuin kansallisen tuen lähtökohta saattaisi lisätä mo-

raalikatoa³. Ottaen huomioon, että rahoituslaitoksille on suunnitteilla omia varautumismekanismejä ja lisäksi valmisteilla on Basel III -sääntelyn täytäntöönpano, joka osaltaan lisää rahoituslaitosten vakavaraisuutta, on pankkien mahdollista pääomittamista ERVV:n tai EVM:n toimesta pidettävä erittäin poikkeuksellisenä toimenä. Moraalirikadon välttämiseksi sen käyttöönotolle tulee asettaa tiukat ehdot. Mahdollinen pääomittaminen on myös tehtävä tavalla, joka täyttää kilpailuneutraaliteetin edellyttämät vaatimukset.

Vaikka uusien tukivälineiden käyttöön liittyy edellä kuvatun kaltaisia kriittisiä tekijöitä, talousvaliokunta katsoo, että lisätoimet ovat tarpeen koko euroalueen vakauden turvaamiseksi. Vakuuksien ohella rahoittajien kannalta keskeisen turvamekanismin luovat sopimuksiin kirjattavat päätöksentekosäännöt. Valtioneuvoston tapaan valiokunta pitääkin välttämättömänä selkeyttää sopimusten päätöksentekosääntöjä (erityisesti ERVV-puitesopimuksen 10 artikla), jotka ovat nyky muodossaan osin epäselviä. Valiokunta edellyttää, että kaikki yksittäisen jäsenmaan rahoitusvastuuseen liittyvät päätökset tehdään yksimielisesti sekä ERVV:n että EVM:n puitteissa. Valtioneuvostolta saadun lisäselvityksen mukaan sopimus on kehittynyt tältä osin Suomen edellyttämään suuntaan. Konsolidoidusta sopimuksesta on myös saatu valtioneuvoston edellyttämä erillinen muutossopimus.

Lausunto

Lausuntonaan talousvaliokunta ilmoittaa,

että se yhtyy asiassa valtioneuvoston kantaan korostaen edellä esitettyjä näkökohtia.

³ Esimerkiksi komission tiedonannot kriisintarkkaisu- ja finanssialan kriisinhallinnasta, joita on kuvattu kirjelmässä E 102/2010 vp ja E 53/2010 vp, joista talousvaliokunta on antanut lausunnon TaVL 27/2010 vp

Helsingissä 2 päivänä syyskuuta 2011

Asian ratkaisevaan käsittelyyn valiokunnassa ovat ottaneet osaa

pj.	Mauri Pekkarinen /kesk	Jari Myllykoski /vas
vpj.	Marjo Matikainen-Kallström /kok	Sirpa Paatero /sd
jäs.	Teuvo Hakkarainen /ps	Juha Sipilä /kesk
	James Hirvisaari /ps	Kaj Turunen /ps
	Johanna Karimäki /vihr	vjäs. Lasse Männistö /kok
	Pia Kauma /kok	Arto Pirttilahti /kesk
	Miapetra Kumpula-Natri /sd	Jouko Skinnari /sd.
	Jukka Kärnä /sd	

Valiokunnan sihteerinä on toiminut

valiokuntaneuvos Tuula Kulovesi.

ERIÄVÄ MIELIPIDE 1

Perustelut

VM:n kirjelmistä U 26/2011 vp 16.8.2011 ja U 27/2011 vp 19.8.2011 tulee ilmi kokonaan uusi rahoitustukijärjestelmä. Se laajentaa euro maiden rahoitusvakauserjestelmien (ERVV ja EVM) toimintavaltuuksia ja mahdollisuuksia mm. siten, että kriisin torjunnan varjolla se voi ottaa osaltaan vastuulleen tehtäviä, jotka nyt ovat EKP:llä, ja mahdollistaa määränemistöpäätökset useissa tärkeissä kysymyksissä. Näin ollen asiakokonaisuus sisältää erittäin oleellisia, Suomen vastuita voimakkaasti lisääviä ja Suomen vaikutusvaltaa kaventavia muutoksia verrattuna aiempaan sopimustilanteeseen, mutta tällä kertaa eduskunnalta ei valtioneuvoston käsityksen mukaan enää tarvittaisi hyväksyntää ERVV-muutoksiin (U 26/2011 vp). Perussuomalaiset katsoo, että tämä tulkinta on vastoin perustuslain 94 pykälän 1 momenttia, jonka mukaan eduskunta hyväksyy paitsi valtiosopimukset myös muut kansainväliset velvoitteet, jotka sisältävät lainsäädännön alaan kuuluvia määräyksiä tai ovat muutoin merkitykseltään huomattavia. Lainsäädännöstämme on huomattava laki 668/2010 (Laki Euroopan rahoitusvakauserjestelmälle annettavista valtion takauksista), jossa on muun muassa 7,92 miljardin euron enimmäismäärä. Näiltä osin viittaamme professori Juha Raition asiantuntijalausuntoon 31.8.2011. Perussuomalaisten näkemyksen mukaan kyseisen lain muutos tulisi käsitellä ennen kuin ERVV-asiaa käsitellään.

Sopimusluonnoksessa uusiksi väliaikaisen vakuusrahaston toimintamuodoiksi linjataan ns. rahoitustukijärjestelmä, joka on paljon laajempi kokonaisuus kuin aiemmin sovittu. Rahoitustukijärjestelmä sisältää kolme kohtaa. Ensiksi ennakollisen tuen antamisen maille, jotka uhkaavat joutua rahoituskriisiin. Toiseksi se mahdollistaa aiemmin sovittuun kaltaisesti lainan antamisen, mutta nyt myös valtiolle, jolla ei ole voimassa olevaa talouden sopeutusohjelmaa, jos kyseessä on laina rahoituslaitosten pääomitta-

mista varten. Kolmanneksi sopimusmuutos antaa rahastolle oikeuden ostaa valtioiden joukkovelkakirjalainoja, liikkeellelaskun lisäksi myös jälkimarkkinoilta, mikäli EKP sen sallii.

Ensimmäisessä kohdassa kriisin uhkaamat maat voivat saada tukea jo ennen kuin joutuvat kriisiin. Toisen kohdan pankkien pääomittamisen mallissa kriisipankkien omistajiksi tulevat kaikki euromaat ERVV:n kautta, eivätkä suoraan yksittäiset jäsenmaat, kuten perinteisessä tukipakettimallissa. Kolmas kohta taas tarkoittaa sitä, että ERVV:n kontolle siirtyy osa EKP:n vastuista, varsinkin velkakirjojen oston lisäämän inflaatoriskin sekä pankkien pääomittamisen riskien osalta. Nämä yhdessä tarkoittavat käytännössä sitä, että ERVV:stä voi tulla roska-pankki, EU:n arsenal, joka syyttää kriisin aikana rahoitusta, ja sen jälkeen kun kriisimaat eivät voi maksaa velkojaan, tappiot jaettaisiin kaikkien kesken.

Velkakirjalainojen tukiot käytännössä lisäävät inflaatoriskiä. EKP on sellaisia pienessä mitassa tehnyt, vaikkei se niin saisi tehdä. Euron tukeminen velkakirjaostoin eli inflaatiovetoisesti onnistuu sopimusmuutoksen jälkeen ERVV:n kautta ilman EKP:tä. Sama on asianlaita paketin pankkituen eli pankkien julkisen pääomittamisen suhteen. Kriisimaiden velkakirjoista ja riskipankeista tulevat tappiot voidaan siirtää ERVV:n ja veronmaksajien vastuulle, eivätkä ne näy EKP:n taseissa. Tältä osin järjestely vaikuttaa takaovelta, jonka kautta EKP voi pelastua konkurssilta, kun kriisimaat kaatuvat syliin.

Merkille pantava on muutos, että ERVV voi ostaa joukkovelkakirjalainoja myös jälkimarkkinoilta. Tämä on piilotettua pankkitukea ja tarkoittaa rahaston luonteen vahvistamista EU:n ja EKP:n roska-pankkina, sillä se saa EKP:n hyväksynnällä ostaa niitäkin velkakirjoja, joista yksityiset pankit ja muut sijoittajat haluavat eroon. Tämä on siis osa tappioiden sosialisointia, riskien siirtoa yksityisiltä julkiselle instanssille.

Perussuomalaiset haluaa lisäksi muistuttaa, että Maastrichtin sopimukseen sisällytettiin nykyisen Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen SEUT 125 artikla (No Bailout -klausuli) joka kieltää unionia ja jäsenmaita ottamasta vastatakseen toisen jäsenmaan velkaongelmista.

Sopimusluonnos sisältää myös ylitakauksen. Luottoluokitusten vahvistamiseksi eli niiden pitämiseksi keinotekoisesti korkealla lainat ylitataan tarvittaessa jopa 65 %:iin asti. Ylitakauksen määrä on siksi korkea, että koko varainhankinnan varsinaisen summan kattaisivat tällöin parhaan luottoluokituksen omaavien maiden takaukset. Käytännössä pään tullessa vetävän käteen koko kriisivastuu kaatuu AAA-maiden niskaan. Enää luokituksen parantamiseksi ei käytetä myöskään käteispuskureita.

Useiden valiokunnissa kuultujen talousasiantuntijoiden (Nyberg ja Taimio 31.8.2011, Törnqvist 1.9.2011) mukaan ehdotetut muutokset rahoitusvakausjärjestelmään ovat kyseenalaisia. Näkemyksemme mukaan lama tulee joka tapauksessa. Tällöin on tärkeää, että Suomi on mahdollisimman riippumaton muiden maiden päätöksistä ja ongelmista, kuten näiden maiden pankkien pystyessä pysymisestä. Perussuomalaisten mielestä, jos koskaan niin silloin, on tärkeää pitää päätösvalta omassa maassa.

Mielipide

Edellä olevan perustella katsomme,

että emme voi yhtyä valiokunnan enemmistön kantaan.

Helsingissä 2 päivänä syyskuuta 2011

Kaj Turunen /ps
Teuvo Hakkarainen /ps
James Hirvisaari /ps

ERIÄVÄ MIELIPIDE 2

Perustelut

Pienten euromaiden ajautuessa velkakriisiin keväällä 2010 maailmanlaajuisen finanssikriisin jälkimainingeissa euroalueen valuviat tulivat päivänvaloon. Talouden toimintakulttuuriltaan eriytynyt euroalue oli tarjonnut eräille euromaille sateenvarjon suojaa yli varojen elämiseen ja velkaantumiseen. Ensimmäisenä kriisi iski Kreikkaan. Kohta markkinoiden epäluulo kohdistui myös kahden muun pienen euromaan, Irlannin ja Portugalin, kykyyn selvitä velkavastuistaan.

Muiden euromaiden mukana keskustajohtoinen hallitus piti perusteltuna löytää ratkaisu, joilla ongelmien laajempi leviäminen estettäisiin. Olimme siksi valmiita osallistumaan yhteisiin päätöksiin, joilla Kreikan akuuttia kriisiä pyrittiin lievittämään lainaohjelmalla. Näköpiirissä olleiden Irlannin ja Portugalin ongelmien kärjistymiseen varauduttiin perustamalla väliaikainen Euroopan rahoitusvakausväline, ERVV.

Jäsenmaiden takausvastuulla olevan ERVV:n luototusmahdollisuudet mitoitettiin niin, että niillä kyettäisiin rajaamaan kriisi sanottuihin pieniin euromaihin.

Voimassa olevan ERVV:n toimintamuodot ovat kapeat ja tarkoin rajatut. Se voi luotottaa vain suoraan velkaohjelmaan tulevaa maata. Luototuksen ehtona on tiukka sopeutusohjelma.

Tilapäinen järjestelmä katsottiin tarkoituksenmukaiseksi korvata 1.7.2013 lähtien Euroopan vakausmekanismilla, EVM:llä.

Kevään ja kesän 2011 aikana on käynyt selväksi, ettei velkaongelma helpota kaikissa tuen piiriin jo tulleissa maissa. Erityisesti Kreikka ei ole onnistunut kääntämään talouttaan sopeutusohjelman edellyttämään suuntaan. Myös Portugalilla on ongelmia. Aivan uuden uhkan euroalueen velkakriisiin on tuonut markkinoiden epäluottamus Italian ja Espanjan kykyyn selviytyä velkavelvoitteistaan.

Euroalueen päämiesten ja valtiovarainministeriöiden vastaus kesän kuluessa on ollut:

- liki kaksinkertaistaa euromaiden vastuulla olevat takaukset väliaikaiselle kriisirahastolle ja antaa ERVV:lle valtuus kokonaan uusien toimintamuotojen käyttöön

- antaa ERVV:lle oikeus ostaa valtioiden joukkovelkakirjoja jälkimarkkinoilta

- antaa ERVV:lle mahdollisuus ennakkollisen tuen antamiseen valtioille, joilla ei ole vahvistettua talouden sopeutusohjelmaa

- antaa ERVV:lle mahdollisuus rahoituslaitosten pääomittamiseen.

Samoja sopimusmuutoksia esitetään myös pysyväälle Euroopan vakausmekanismille.

Emme hyväksy edellä olevia esityksiä. Jatkuva lisärahoituksen pumppaaminen velkakestävyytään parantamaan kykenemättömien maiden ongelmiin on väärä tie. Tämä menettely johtaa euroalueen yhteisvastuullisten taakkojen valtavaan kasvuun ja taakankantajien samanaikaiseen vähenemiseen sitä mukaan kuin uudet maat joutuvat turvautumaan ERVV:n rahoitukseen. Nykyinen toimintapa johtaa pakottavan vallan lisätarpeeseen ja kriisien kautta etenevään liittovaltiokehitykseen.

Pidättäytymällä uusista satojen miljardien eurojen yhteisvastuista ja monista uusista tukimuodoista voidaan nopeuttaa mahdollisten hallittujen velkasaneerausten toteutumista. Se tarkoittaisi käytännössä holtittomasti velkaa jakaneille rahoitusinstituutioille menetyksiä ja alaskirjauksia ja pankkien pääomittamistarvetta näiden omien maiden hallitusten toimesta. Samalla se antaa velkamaalle uuden mahdollisuuden irrottautua eurosta.

Haluamme kiinnittää vakavaa huomiota myös siihen, että EKP ja eurojärjestelmä ovat lähteneet kriisimaiden velkapapereiden jälkimarkkinaostoihin. Tosiasiassa myös nämä EKP:n toimet merkitsevät euromaiden, myös Suomen, veronmaksajien osuuden merkittävää kasvua. Mielestämme EKP:n tulisi pidättäytyä sen päätehtä-

vään hintavakauden vaalimiseen, rahapoliittisiin eikä finanssipoliittisiin toimiin.

Keskustajohtoisen hallituksen linja euron vakauttamisessa perustui tiukkaan ehdollisuuteen, kansallisen suvereniteetin säilyttämiseen ja siihen, että ongelmiin ajautuneet maat noudattavat talouspolitiikassaan sopeutusohjelmia tuen vastineeksi.

On lisäksi todettava, että Suomella ei ole varmuutta konkreettisten täysien vakuuksien saamisesta, vaikka se on ollut Suomen keskeinen neuvottelutavoite.

Mielestämme kunkin jäsenvaltion on ensisijassa itse kannettava vastuuta oman kansantaloutensa kestävyydestä.

Mielipide

Edellä olevan perustella esitämme,

että talousvaliokunta ei yhdy valtioneuvoston kantaan Euroopan rahoitusvakausvälinettä ja Euroopan vakausmekanismia koskevien puitesopimusten muuttamisesta.

Helsingissä 2 päivänä syyskuuta 2011

Mauri Pekkarinen /kesk
Juha Sipilä /kesk
Arto Pirttilahti /kesk